

Nr 359.

Av herr **Mannerskantz**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 13 och 14 §§ lagen den 6 juni 1941 (nr 334) om tillsyn å radiologiskt arbete m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 176 föreslås införande av licensavgift för röntgenapparater som ersättning för nu utgående besiktningssavgifter. Departementschefen anför som motivering för att licensavgifterna böra sättas så höga att de även täcka kostnaderna för vetenskaplig verksamhet, att de därvid framkomna resultaten skulle i särskilt hög grad bli till fördel för innehavare av röntgenapparater. Även om så skulle vara fallet beträffande de apparater, som användas flera timmar dagligen och där man i allmänhet har att söka röntgenskadorna, kan det knappast vara riktigt att låta en viss yrkesgrupp betala kostnaderna för forskning inom ett så vidsträckt område, som dock kommer hela befolkningen till godo, i all synnerhet som det gäller en relativt liten grupp av yrkesutövare. Med samma motivering skulle man vara berättigad att lägga alla kostnader för t. ex. gengasforskning på bilägarna. Genom licensavgifter stimulerar man ej läkarna att skaffa sig möjligheter till den grundligare undersökning, som röntgen ger. Om en avgift för besiktningen skall upptagas, bör den motsvara kostnaden för själva besiktningen, på sätt som sker vid besiktning av t. ex. bilar och ångpannor. Besiktningen bör ej heller ske oftare, än som betingas av röntgenarbetets omfattning. De apparater, som användas å större sjukhus eller av specialister, äro i bruk flera timmar dagligen, under det att t. ex. provinsialläkarnas ej äro i gång ens tiondelen så länge. Det säger sig självt, att faran för uppkommande av strålskador huvudsakligen äro till finnandes i den första gruppen. Utredningen från radiofysiska institutionen är såtillvida ofullständig, att den ej anger, inom vilken kategori, som skadorna voro tillfinnandes. I författningarna är redan en uppdelning gjord av de apparater, som äro mera riskabla än andra, och gränsen drages vid 60 minuters användning i veckan. Med hänsyn till att man knappast finner några strålskador av apparater, som användas mindre än 5 minuter dagligen, borde det vara nog med en besiktning vart femte år för dessa. De större apparaterna måste givetvis

besiktigas oftare. Med en årlig avgift för de mindre apparaterna på 10 kronor skulle det säkert räcka till kostnaderna för besiktning vart femte år. För de större apparaterna torde en proportionellt större avgift kunna bestämmas. Röntgenapparaten är för flertalet av de läkare, som ej äro specialister på området, ej någon lukrativ affär, som staten kan använda till skatteobjekt. Skall licenssystem användas för dessa besiktningssavgifter, bör riksdagen klart uttala, att avgiften ej bör sättas högre än som svarar mot kostnaden för besiktningen ungefär vart femte år. Avgifterna och besiktningssfrekvensen måste bestämmas med hänsyn till den tid per år, som apparaturen är i bruk. Besiktningen av en mindre apparat tar i regel inte mer än högst en timme i anspråk. Det är uppenbart, att en besiktningssman kan hinna med ett flertal besiktningar i samma stad samma dag. Och de fall, där han ej kan hinna med mer än en besiktning, äro säkerligen sällsynta. Det synes därför, som om 50 kronor för varje besiktning gott och väl skulle räcka.

Med hänsyn till det ovan anförda hemställas,

att riksdagen måtte uttala, att licensen eller besiktningssavgiften för de röntgenapparater, som ej användas mer än 60 minuter i veckan, ej måtte sättas högre än 10 kronor per år samt att licensavgiften även för övriga apparater ej sättes högre än som svarar mot de med besiktningarna förenade kostnaderna.

Stockholm den 5 april 1945.

Axel Mannerskantz.